

per jaar bedragen, te verminderen? Waarom werpt men miljoenen weg aan den Congo?

Waarom bouwt men fort en die 100 miljoen kosten?

Waarom een koning aan 3 1/2 miljoen per jaar, zonder de staartjes, en het half dozijn paleizen?

Waarom die hoge ambtenaars aan 10, 15 en 20 duizend fr. per jaar, wanneer de werklieden op den buiten en in de stad met fr. 1,50 tot fr. 2,50 moeten voortsukelen?

Waarom die ambassadeurs in vreemde landen die tot honderd duizend franks per jaar trekken om naar bals en soupers te gaan? En wij moeten den buit betalen van dit alles!

In plaats van 't inkomen te belasten, slaat men geld op onzen rug om geheel dien troep nietsdoeners en schadelijke menschen en instellingen te behouden.

Het bier, de suiker, de genever, de tabak, het vleesch, de boter, de margarine, de suikerij en de bloem, zie daar waarop men de miljoenen legt, noodig om het kraam van de kapitalisten recht te houden.

Schande! Schande! Driemaal schande!

De christene democraten

Zij, die huichelachtig verklaarden voor de kiezingen de werklieden te zullen verdedigen, hebben de regering gesteund in hare vuige plannen. In de stemming der lasten op de boter en margarine kwam het op hunne stem aan om ze te doen verwerpen.

Maar de kerels die passeeren als democraten, Daens, Helleputte, Janssens, Hoyois, Nyssens, — minister van arbeid — Fichet en De Malander, stemden met 't gouvernement. — Huyshauwer en Sergeant d'Hendecourt onthielden zich en de vuile wet passeerde.

Wanneer het er op aankwam op hunne stemmen om het recht op de bloem te verwerpen, dat aangenomen werd met 71 stemmen tegen 67, onthielden zich vier dezer fameuze democraten, zijnde Mousset, Huyshauwer, Colfs en Lauters. Dank aan hunne onthouding, werd deze wetsbepaling insgelijks aangenomen.

Werklieden, gij zult deze kerels gedenken. Gekozen door de rijken, broeders der kapitalisten in 't banketteeren, betaald om de werklieden te misleiden, te lasteren en te verdeelen, kunnen deze domestieken en schotelvodden der grooten niet anders handelen dan zij het deden. 't Is hun werk.

Geloovige Werklieden,

Volgt hen niet, de huichelaars, die U tot hiertoe zoo schandelijk bedrogen!

Volgt ze niet, de valschaards, die beweren godsdienstig te zijn en het geef ons heden ons dagelijksch brood van den Onzen Vader verloochenen door 't brood te belasten.

Z'hebben uw kiesrecht laten verminderen, zij komen nu uw voedsel te belasten, dat is uw loon vermin-

deren. Volgt ze niet, die sleepdragers der grondeigenaars zouden het land naar de revolutie voeren.

DE SOCIALISTEN

alleen zijn de partij der werklieden,

Zij prediken de vereeniging der armen onder ééne vlag. Worden zij gekozen door de werklieden, 't is onder hun toezicht dat zij handelen, spreken en schrijven, getrouw aan een programma, dat de grondwet der armen is. 't Is voor de werkers buiten de bemoeiing van miljoenairs, dat onze gekozenen rekening moeten geven hunner daden. — De socialisten kunnen dus nooit inkomende rechten stemmen, omdat zij het volk zelve zijn, dat onder die lasten lijdt.

En daarom stichtten zij samenwerkingen die de levensmiddelen deden afslaan en wier schoone gevolgen de klerikale volksvijanden nu willen vernietigen.

Werkers van stad en buiten,

Op dus, allen op! om den oorlog te voeren tegen de uithongeraars. Gij zijt kiezers, met eene stem, 't is waar, maar gij zijt talrijk. Op! om de hansworsten en bedriegers van 't Staatsbewind te jagen, die niets anders dan de belangen der rijken en de armen met zoete woorden en oudbakken hervormingen — op papier dan nog — om den tuin willen leiden.

Op, en van heden af aan de propaganda, eerst voor de gemeentekiezingen, daarna voor de wetgevende Kamers. — Op, voor den grooten kuisch in den stal der advocaten van de uitbuiters en rentedieven, die boer en werkman uitzuigen.

DE KATHOLIEKEN

EN DEN

Boerenwerkman

Telkenmale de socialisten een initiatief nemen, komen de kapitalisten en hunne knechten achter om te trachten met een enkelen, zeer dikwijls verraderlijken sprong, hunne tegenstrevers vooruit te zijn. Zoo begonnen zij verleden jaar, op onze stappen, hunne kiespropaganda op den buiten en eigenden zich onbeschaamd verscheidene punten uit ons programma toe. Te beginnen met het accijnsrecht op den tabak. Die hatelijke belasting, zooals zij ons nazegden, stond vooraan op de lijst der afschaffingen die zij gingen bewerkstelligen wanneer de kiezers er hun de macht toe gaven.

Reeds van 't eerste jaar zou die tirannieke bepaling doorgeschrapt worden...

Waarom er zoo lang mede gewacht? Waren zij te voren niet aan 't roer zooals nu?... Gij begrijpt, lezer, men moest dit behouden als een kieslokaas voor 1894, en intusschen zou het henneken nog eenige gouden eieren leggen.... Daarbij heeft het nog slechts aan 'n haarken gedependeerd of de beloften op dit punt gedaan, gingen de duizenden anderen van vroeger op de doodenlijst vervoegen... Men begon reeds te polsen of het niet zou pakken om te zeggen dat men achteruit was met dringender ontwerpen, dat de

socialisten stokken in de wielen hadden gestoken, en veel vijven en zessen.

En als ieder jaar liet men den tjampetter eenen Zondag, na de mis, den dag afkondigen waarop men het getal tabaksplanten moest gaan opgeven dat men geplant had.

Maar de woede der buitenlieden had tot in de knoekotten van het gouvernement weergalmd, en uit vrees voor de wraak der kiezers, die zich reeds in de gemeentekiezingen van dit jaar zou lucht geven, werd er beslist dat men nog wel den tijd zou vinden om in den tegenwoordigen zittijd de tabakskwestie op te lossen... Een oogenblikkelijk stil middel aan de verontwaardiging der bedotte buitenkiesers: Tijd zal raad geven, en moet men tot de opheffing van dien tol besluiten, men zal wel zien in welke gaten 't gegoten om de buitenlieden langs elders weer uit te persen wat men hen langs hier toegeeft, want behalve de hoge traktementjes, die maar altijd vermenigvuldigen, hebben wij nu nog het zwarte monster van 'n Congo, dat maar altijd met zijnen muil zal open liggen om tot zelfs onzen laatsten cent te verzwellen.

't Is waar dat ge dan weer zult schreeuwen tegen de bedriegers die u zoo liefelijk in de doekskens wisten te wikkelen, maar intusschen zijn de wetgevende kiezingen weer aanstaande en het middel om u weer braaf te maken ligt voor de hand. Uwe ware vrienden zullen weer bedriegers en huichelaars, en de bedriegers en huichelaars uwe ware vrienden zijn.

Zoo hebben ook die voorspringers in de Kamers het bloempje der werkmanspensioenen uit ons programma geroofd, om er mede te pronken als de meerkol van Fontaine met de pluimen van den pauw. Het ontwerp in handen van de knechten der rijken, heeft echter niet den minsten geestdrift onder de werkersklas doen ontstaan: Op het schrale loon des zwoegers wil men afhoudingen doen zooals bij de vetbetaalde beambten van den Staat,... dit kan genoegzaam gaan, de werkman moet maar geen genever meer drinken, enz., enz... De boerenarbeider was er volkomen in vergeten! Deze was immers maar een slaaf, een lijdzaam wezen, die, door den pastoor onwetend en door den kasteelheer in toom gehouden, niet te vreezen was...

Thans heeft men dit verzuim ingezien: de socialisten verdubbelen hunne propaganda onder het landsvolk. Vooruit vindt reeds den weg naar buiten,... waarlijk, 't werd hoog tijd, voor den afstammeling der dienstbaren uit de midden-euwen, wiens lot nog minder te benijden is als dat zijner voorvaderen, eenige belangstelling te veinzen.

De springers haalden hunnen loop, en hola hoep!

't Was evenwel de ongelukkigste bokkensprong dien zij ooit uitgevoerd hadden:

In zijn nummer van 9 en 10 Juni wijdde het *Nieuws van den Dag* voor de eerste maal een artikel aan den boerenarbeider.

Een paar uittreksels uit dat fameuze stuk zullen den loonslaaf van te lande klaar doen zien wat

hij te verwachten heeft van die ware vrienden van den werkman, zooals voornamelijk de katholieken zich noemen.

Ziehier hoe zij spreken:

“De boerenwerkman leeft eenig, werkt van 's morgens tot 's avonds laat, heeft dus geen tijd om vergaderingen te houden, het dorp waar hij woont bevat te weinig zielen, opdat hij vakvereenigingen zou kunnen stichten, en zoo komt het dat de landbouwwerkman alleen blijft en zijn lot niet kan verbeteren, zelfs al ware de landbouw in den bloeiendsten toestand.”

Dat staat aldus te lezen in het begin van het bewuste artikel. Ziehier nu waarmede dat meesterstuk van letterkunde sluit:

“... de boerenwerkman evenals de boer heeft er het hoogste belang bij dat er bescherming aan den landbouw verleend worde. Nu de boerenwerklieden zijn meer dan de helft der werklieden van geheel België. Zij hebben het getal en de macht in handen. Waarom gebruiken zij ze niet om luide en dringend hunnen wil te doen gelden?”

Hoe vindt ge dien kiekenkost, boerenwerklieden? Eerst kan uw lot niet verbeteren, al ware de landbouw in den bloeiendsten toestand, en eindelijk zoudt ge u moeten aan 't huilen stellen om uwen wil te doen gelden. Waarom u de keel gescheurd als ge er toch niets mede winnen kunt?...

Midden in zijnen woordenstroom zegt de schrijver van dien zottepraat ook nog:

“De boer moet den werkman beter kunnen en willen betalen. Kunnen. Hiermee hangt de verbetering van het lot van den boerenwerkman vast aan de algemeene verbetering van den toestand des landbouws.” En verder: “Willen. Als de toestand van den boer zodanig zou verbeterd zijn dat hij eene rechtmatige winst voor zijnen arbeid geniet, zou hij de eerste zijn om zijn werkman beter te betalen.”

Misschien.... Indien er geene eigenaars waren en indien de zucht om meer en meer, — ziel der bazenmaatschappij, — vele boeren, en gewoonlijk de besten, ook niet reeds tot uitbuiters had gemaakt! Wij kennen boeren die op hun eigen goed wonen en waar het werkvolk veel slechter betaald en gevoed wordt als bij de magerste koeboerders. Te Machelen aan de Leie, eenige jaren geleden, vereenigden zich de boeren om de daghuren der arbeiders te verminderen, en aan 't hoofd dier wraakroepende beweging stonden de rijkste boeren van 't dorp. Het was van boereigenaars dat het denkbeeld was uitgegaan...

Er zijn goede boerenjaren genoeg geweest, maar heeft men ooit gehoord dat de boeren alsdan de loonen opsloegen?

Over 't algemeen is het nochtans waar wat het *Nieuws van den Dag* zegt, dat de landbouwers moeite hebben om de beide eindjes aan elkander te knopen. In onze hoedanigheid van buitenman weten wij dit beter dan de pince-nez-dragers uit de Wolvengracht te Brussel, en gelukkiger dan de schrijver van *De Boerenwerkman* die, gekluis-